

เทศบาลตำบลหลวงเหนือ
เลขที่รับ 969ด
วันที่ 09 พ.ค. 64
เวลา

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๙๖๑.๑๑/๒๕๑๓๕

สำนักปลัด 11/5/64 น.ค.ค.

กองคลัง.....

กองช่าง.....

ฝ่ายการศึกษา...การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

ฝ่ายสาธารณสุข.มาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๕ และร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๒๑

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ สาขาลำปาง
๑ ถนนป่าไม้เขต ตำบลเวียงเหนือ
อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ๕๒๐๐๐

๓) พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรียน นายกองตรีปกครองส่วนท้องถิ่นตามบัญชีแนบท้าย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๖๔ จำนวน ๓ ฉบับ

๒. สำเนาร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๖๕ จำนวน ๒ ฉบับ

๓. สำเนาร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๒๑ จำนวน ๓ ฉบับ

ด้วยสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ สาขาลำปาง ได้รับหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๐๓.๒/๗๙๗๑ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๔ เรื่อง การรับฟังความคิดเห็น ต่อร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๕ และร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๒๑ แจ้งว่า เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด ๑๙) ยังไม่คลี่คลาย ทำให้ไม่สามารถดำเนินการจัดประชุมสัมมนาการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๕ และร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๒๑ ในพื้นที่ ๔ ภูมิภาค ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงมอบหมายให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ สาขาลำปาง ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สั่งการต่อไป

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ สาขาลำปาง พิจารณาแล้ว เพื่อให้การจัดทำร่างกฎหมาย ลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย จึงขอส่งร่างกฎหมาย ลำดับรองดังกล่าว มาเพื่อขอความอนุเคราะห์ดำเนินการปิดประกาศ ประชาสัมพันธ์ และเชิญชวนผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (www.dnp.go.th)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายปิยะ หนูนิล)

กลุ่มงานกฎหมาย

ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ สาขาลำปาง

โทร ๐ ๕๔๒๒ ๖๘๒๘ ต่อ ๒๑๓

โทรสาร ๐ ๕๔๒๒ ๖๕๗๓

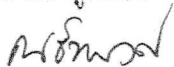
รายชื่อร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๖๔ จำนวน ๓ ฉบับ

๑) ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ) พ.ศ. .... (มาตรา ๖๔ วรรคสอง)

๒) ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์การอยู่อาศัยหรือทำกินในโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. .... (มาตรา ๖๔ วรรคสอง)

๓) ร่างระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการอยู่อาศัยหรือทำกินตามโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ เพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ พ.ศ. .... (มาตรา ๖๔ วรรคสี่)

สำเนาถูกต้อง

(นายณัฐพงศ์ อริยะปราชญ์กวีณ)
พนักงานราชการ ตำแหน่งนิติกร

สำเนาถูกต้อง

(นางสิริรัตน์ พรหมวัลย์)
นิติกรชำนาญการ

ร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๖๔ จำนวน ๓ ฉบับ

๑) ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ) พ.ศ. .... (มาตรา ๖๔ วรรคสอง)

shorturl.at/bcAOS

๒) ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์การอยู่อาศัยหรือทำกินในโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. .... (มาตรา ๖๔ วรรคสอง)

shorturl.at/lnHO๔

๓) ร่างระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการอยู่อาศัยหรือทำกินตามโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ เพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข พ.ศ. .... (มาตรา ๖๔ วรรคสี่)

shorturl.at/lHPO๔

สำเนาถูกต้อง

(นายณัชพงศ์ อริยะปราษฎ์กวีนิ)
พนักงานราชการ ตำแหน่งนิติกร

สำเนาถูกต้อง

(นางสิริรัตน์ พรหมวัลย์)
นิติกรชำนาญการ

ร่าง

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ว่าด้วยการกำหนดโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
ภายในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ)
ในท้องที่ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
พ.ศ. ....

โดยที่พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศกระทรวงเพื่อจัดทำ
โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติตามที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ
สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเสนอโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติเพื่อแก้ไขปัญหาการดำรงชีพ
ตามวิถีชุมชนหรือวิถีชีวิตดั้งเดิมที่อยู่โดยรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบ
ของคณะรัฐมนตรี จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าด้วย
การกำหนดโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนภายในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยาน
แห่งชาติ) ในท้องที่ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... พ.ศ. ....”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้” หมายความว่า ทรัพยากรธรรมชาติ
ที่สามารถเกิดขึ้นใหม่ทดแทนได้ภายในระยะเวลาหนึ่งปี

“ปกติธุระ” หมายความว่า การเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
ที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ เพื่อการดำรงชีพโดยใช้เครื่องมือ วัสดุ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ตามวิธีปกติทั่วไป
ตามวิถีชุมชนหรือวิถีชีวิตดั้งเดิม โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติ สัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ
และระบบนิเวศ

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่
มอบหมาย

ข้อ ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามประกาศนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้

หมวด ๑

เขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ข้อ ๕ พื้นที่ในอุทยานแห่งชาติที่จะนำมาจัดทำโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นพื้นที่ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้สำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ ประเภท ชนิด และจำนวนของทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ในอุทยานแห่งชาติที่ได้ประกาศกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาก่อนวันที่พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับ

(๒) เป็นพื้นที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลที่มีศักยภาพเหมาะสมและเพียงพอในการเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาตินั้นโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติสัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศ และเป็นกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาการดำรงชีพตามวิถีชุมชนหรือวิถีชีวิตดั้งเดิมที่อยู่โดยรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติดังกล่าว

(๓) ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติและคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๖ ให้บริเวณที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ) ในท้องที่ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงนี้ เป็นโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ข้อ ๗ การดำเนินโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตามประกาศนี้ ให้มีระยะเวลาดำเนินการยี่สิบปีนับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ และต้องจัดให้มีการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินโครงการทุกห้าปี

หมวด ๒

คุณสมบัติของผู้ขออนุญาตและการอนุญาต

ข้อ ๘ บุคคลซึ่งจะขออนุญาต เก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนต้องอยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติหรือในพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติ

การยื่นคำขออนุญาตให้ยื่นคำขอต่อผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่ที่จัดทำโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่กำหนดไว้ในแบบคำขอ

ข้อ ๙ เมื่อได้รับคำขอและเอกสารและหลักฐานตามข้อ ๘ วรรคสอง แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำขออนุญาต รวมทั้งเอกสารและหลักฐานว่าถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่ หากไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมคำขออนุญาตหรือจัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่กำหนด

ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอหรือไม่จัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ขออนุญาตไม่ประสงค์จะให้ดำเนินการต่อไป และให้เจ้าหน้าที่จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่คำขออนุญาต รวมทั้งเอกสารและหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน และผู้ขออนุญาตมีคุณสมบัติตามข้อ ๘ ให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่พิจารณาคำขออนุญาตให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาตและเอกสารและหลักฐานที่ถูกต้องและครบถ้วน ในกรณีที่จำเป็นเจ้าหน้าที่จะไปตรวจสอบพื้นที่ที่เก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ด้วยก็ได้

ในกรณีที่ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่มีคำสั่งอนุญาต ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ขออนุญาตทราบ

ในกรณีที่ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่มีคำสั่งไม่อนุญาต ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ขออนุญาตทราบพร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิคำสั่งไม่อนุญาต

การพิจารณาอนุญาตตามวรรคสอง ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติสัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นที่อยู่อาศัยหรือเป็นอาหารของสัตว์ป่า และช่วงวางไข่ของสัตว์ป่าประกอบด้วย

ข้อ ๑๑ การยื่นคำขออนุญาตให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ในระหว่างที่ยังไม่สามารถดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ให้ยื่นคำขออนุญาต ณ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่ที่จัดทำโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน หรือสถานที่หรือวิธีการอื่นตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกและการลดภาระแก่ผู้ยื่นคำขอ

ข้อ ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ บุคคลที่ได้รับอนุญาตให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) เก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต ตามประเภท ชนิด และจำนวนที่ได้รับอนุญาต และเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ

(๒) เก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ด้วยตนเอง และจะให้บุคคลอื่นที่มีชื่อบุคคลในครอบครัวเก็บหาหรือใช้ประโยชน์แทนมิได้

(๓) ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ดำเนินโครงการ และโดยรอบโครงการ รวมทั้งร่วมฟื้นฟูสภาพพื้นที่ให้คงความสมบูรณ์ตามธรรมชาติ

(๔) ไม่บุกรุก แผ้วถาง หรือขยายพื้นที่เก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้เพิ่มเติมจากที่ได้รับอนุญาต

(๕) ไม่เคลื่อนย้ายหรือทำลายหลักเขตหรือเครื่องหมายแสดงแนวเขตโครงการ ในกรณีที่พบว่าหลักเขตหรือเครื่องหมายชำรุดหรือสูญหายให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ทันที

(๖) ดำเนินการตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมดูแลโครงการตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาล ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

หมวด ๓

ประเภท ชนิด และจำนวนทรัพยากรธรรมชาติที่อนุญาตให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์

ข้อ ๑๓ ในแต่ละปีให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์กำหนดพื้นที่ในโครงการและจัดทำบัญชีกำหนดประเภท ชนิด และจำนวนของทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ซึ่งอนุญาตให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์ได้ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เสนอต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้อธิบดีประกาศกำหนดพื้นที่ในโครงการ ระยะเวลา และประเภท ชนิด

และจำนวนของทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ที่อนุญาตให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์
ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๔

มาตรการในการกำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตาม ควบคุมผลกระทบ
และการฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติ

ข้อ ๑๔ ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติมีอำนาจกำกับดูแล ตรวจสอบ และติดตามการเก็บหา
หรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์
และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาต
และมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับอนุญาตเก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้
ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาต

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติพบว่า ผู้ได้รับอนุญาตเก็บหาหรือใช้ประโยชน์
จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ได้รับ
อนุญาต ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติรายงานต่อผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่เพื่อพิจารณา

ในกรณีผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่เห็นว่า มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามี
การกระทำตามวรรคหนึ่งจริงให้มีคำสั่งให้เพิกถอนการอนุญาต ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกเพิกถอนการอนุญาต
ทราบพร้อมทั้งเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิคำสั่งเพิกถอนการอนุญาต

ข้อ ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการดูแลและฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติในโครงการ
อนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาของอุทยานแห่งชาติกำหนด
แนวทางและจัดทำแผนการดูแลและฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติในโครงการอนุรักษ์และการใช้
ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และกำกับดูแลการฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นไป
ตามแผนนั้น

ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติจัดทำรายงานผลการฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติ
ตามวรรคหนึ่งให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชทราบทุกสามเดือน และทบทวนแผนการดูแล
และฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติในโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

แผนการดูแลและฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติในโครงการอนุรักษ์และการใช้
ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตามวรรคหนึ่งจะต้องสอดคล้องกับนโยบายการจัดการอุทยานแห่งชาติ
และแผนการบริหารจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติแห่งนั้น และคำนึงถึงความเหมาะสมและความเพียงพอ

ของจำนวนหรือปริมาณของทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติสัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศ และความจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาการดำรงชีพตามวิถีชุมชนหรือวิถีชีวิตดั้งเดิมที่อยู่โดยรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติ

หมวด ๕

การประเมินผลการดำเนินโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาของอุทยานแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบและติดตามการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งประเมินผลการดำเนินโครงการและรายงานให้อธิบดีทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ในกรณีที่คณะกรรมการที่ปรึกษาของอุทยานแห่งชาติรายงานว่าทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลไม่เหมาะสมหรือไม่เพียงพอในการเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้อีกต่อไป หรือการเก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตอันอาจส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติสัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศ ในอุทยานแห่งชาติให้อธิบดีตรวจสอบและพิจารณาทบทวนการดำเนินโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และรายงานต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

ในกรณีที่รัฐมนตรีพิจารณาผลการประเมินของคณะกรรมการที่ปรึกษาของอุทยานแห่งชาติ และรายงานการทบทวนโครงการของอธิบดีแล้วเห็นว่าทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลไม่เหมาะสมหรือไม่เพียงพอในการเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้อีกต่อไป หรือการเก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตอันอาจส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติสัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศ ในอุทยานแห่งชาติอย่างร้ายแรง จนไม่อาจดำเนินการตามโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนต่อไปได้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้เพิกถอนโครงการหรือพักการดำเนินโครงการชั่วคราว และสั่งการให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชนำพื้นที่นั้นมาฟื้นฟูสภาพหรือดำเนินการอนุรักษ์ให้คงความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่อไป

หมวด ๖

แนวทางลดการพึ่งพิงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการอนุรักษ์
และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ข้อ ๑๘ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับตัวแทนชุมชนที่มีการเก็บหา
หรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการอนุรักษ์
และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนในการศึกษาและกำหนดแนวทางหรือจัดทำโครงการเพื่อลด
การพึ่งพิงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
และพิจารณาทบทวนแนวทางหรือโครงการดังกล่าวอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๑๙ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รายงานผลการดำเนินการ
ตามแนวทางหรือโครงการเพื่อลดการพึ่งพิงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการอนุรักษ์
และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และผลการพิจารณาทบทวนแนวทางหรือการดำเนินโครงการ
ตามข้อ ๑๘ ให้รัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรใดประสงค์จะให้มีการปรับปรุง พัฒนา
และส่งเสริมอาชีพหรือคุณภาพชีวิตของบุคคลในชุมชนที่เก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
ที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนเพื่อลด
การพึ่งพิงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในโครงการดังกล่าว ให้ดำเนินการได้หากมีความเหมาะสมสอดคล้องกับ
สภาพพื้นที่และวิถีชีวิต โดยเสนอโครงการต่อหัวหน้าอุทยานแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นเพื่อขอรับอนุญาต
จากอธิบดีก่อนเข้าดำเนินการ ทั้งนี้ ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติและหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรที่ได้อนุญาต
ร่วมกันกำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการโครงการดังกล่าวด้วย

ข้อ ๒๑ ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ ประธานหน่วยงานของรัฐหรือองค์กร ในการปรับปรุง
พัฒนา ส่งเสริมอาชีพหรือคุณภาพชีวิตของบุคคลตามโครงการเพื่อลดการพึ่งพิงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ. ....

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนที่ท้าย

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ว่าด้วยการกำหนดโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
ภายในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ)
ในท้องที่ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
พ.ศ. ....

แสดงแนวเขตโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนภายในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยาน
แห่งชาติ) ในท้องที่ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
เนื้อที่ประมาณ ..... ไร่
มาตราส่วน .. : ....

เครื่องหมาย

- แนวเขตอุทยานแห่งชาติ .....
- แนวเขตโครงการ ผู้อำนวยการสำนักอุทยานแห่งชาติ
- ..... จังหวัด
- ..... อำเภอ .....
- หมู่บ้าน อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
ภายในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ)

พ.ศ. ....

หลักการ

กำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ
(ชื่ออุทยานแห่งชาติ)

เหตุผล

โดยที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้สำรวจการถือครองที่ดินของประชาชน
ที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ) แล้ว ปรากฏว่ามีประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกิน
ในอุทยานแห่งชาติดังกล่าวในท้องที่ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....
เนื้อที่ประมาณ ..... ไร่ ซึ่งมาตรา ๖๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.
๒๕๖๒ บัญญัติให้ในกรณีที่รัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่
อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติดังกล่าว ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบ
ของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ จัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายใน
อุทยานแห่งชาติโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา
ประกอบกับมาตรา ๖๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่
จะดำเนินการซึ่งจัดทำด้วยระบบภูมิสารสนเทศหรือระบบอื่นซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา
จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

ร่าง
พระราชกฤษฎีกา
กำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ)
พ.ศ. ....

.....
ให้ไว้ ณ วันที่ ..... พ.ศ. ....
เป็นปีที่ .. ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายใน
อุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๖๔
วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราช
กฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแล
รักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
เป็นกำหนดเวลาสี่สิบปี

มาตรา ๓ ให้โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ
(ชื่ออุทยานแห่งชาติ) มีพื้นที่ตามบริเวณที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ) ในท้องที่ตำบล
..... อำเภอ ..... จังหวัด ..... ตามแผนที่แสดงแนวเขตโครงการ
ดังกล่าวแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ
(ชื่ออุทยานแห่งชาติ) ตามมาตรา ๓ ให้มีแนวไว้ในแผนที่แสดงแนวเขตโครงการด้วย และให้กรมอุทยาน

แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จัดทำรายชื่อบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตบริหารเพื่อการอนุรักษ์นั้น
พร้อมด้วยจำนวนที่ดิน และแผนผังแปลงที่ดินไว้เป็นหลักฐาน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการ
ตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

แผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกา

กำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ)

พ.ศ. ....

แสดงแนวเขตโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ)

เนื้อที่ประมาณ ..... ไร่

มาตราส่วน .. : ....

เครื่องหมาย

————— แนวเขตอุทยานแห่งชาติ

————— แนวเขตโครงการ

----- เขตบริหารเพื่อการอนุรักษ์

----- จังหวัด

----- อำเภอ

หมู่บ้าน

.....

ผู้อำนวยการสำนักอุทยานแห่งชาติ

.....

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ร่าง

ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
ว่าด้วยการอยู่อาศัยหรือทำกินตามโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
ภายในอุทยานแห่งชาติ เพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข

พ.ศ. ....

โดยที่มาตรา ๖๔ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้
ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ
ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็น
อันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น
หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา ๖๔
แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็น
ปกติสุข และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ ดังนั้น เพื่อให้เป็นไป
ตามบทบัญญัติดังกล่าว จึงจำเป็นต้องออกระเบียบนี้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๔ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๒ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยาน
แห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย
การอยู่อาศัยหรือทำกินตามโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ
เพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข พ.ศ. ....”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ” หมายความว่า โครงการอนุรักษ์และ
ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแล
รักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

“หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีให้ปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ

ข้อ ๔ ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถางหรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพ หรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ และบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินนั้นได้แจ้งต่อหัวหน้าอุทยานแห่งชาติและร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการให้ที่ดินกลับคืนสู่สภาพเดิม หรือดำเนินการเพื่อฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ อันเป็นผลมาจากการกระทำของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินดังกล่าว บุคคลนั้นไม่ต้องรับโทษตามมาตรา ๖๔

ข้อ ๕ การดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ ให้หมายความรวมถึงกรณีดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) การอยู่อาศัยหรือทำกินภายในขอบเขตแปลงที่ดินที่ได้อยู่อาศัยหรือทำกิน

(๒) การซ่อมแซมหรือปลูกสร้างที่อยู่อาศัยแทนของเดิมที่สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติในพื้นที่

(๓) การเลี้ยงสัตว์และนำเคลื่อนย้ายสัตว์ที่เลี้ยงออกนอกเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในเขตพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งได้ปฏิบัติตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การนำสัตว์หรือปล่อยสัตว์ เข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ

(๔) การดำเนินการตามมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำหรือมาตรการคุ้มครองพื้นที่ โดยให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๒ หรือบริเวณที่มีทิวทัศน์สวยงาม หรือเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของพันธุ์พืชและสัตว์ป่าหายากใกล้สูญพันธุ์

ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติกำกับดูแลบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินภายในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ให้สามารถดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระตามวรรคหนึ่ง ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพเขตพื้นที่ดังกล่าว

ข้อ ๖ กรณีการตัดไม้ยืนต้นที่เป็นไม้เกษตรหรือไม้ใช้สอยยืนต้นที่ปลูกขึ้นเอง เพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ ให้บุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินภายในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ แจ้งต่อหัวหน้าอุทยานแห่งชาติเพื่อตรวจสอบ และให้ทำการตัดไม้นั้นได้ตามระบบเลือกตัด หรือระบบอื่นที่ต้องไม่กระทบต่อระบบนิเวศโดยรวมของเขตพื้นที่โครงการดังกล่าว ทั้งนี้ ภายใต้การกำกับดูแลของหัวหน้าอุทยานแห่งชาตินั้น

ข้อ ๗ การดำเนินการเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติฐานะนอกจากที่กำหนดในข้อ ๕ และข้อ ๖ ให้ดำเนินการได้เฉพาะกรณีที่ไม่กระทบต่อสภาพพื้นที่ ระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลทรัพยากรธรรมชาติ และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติ รวมทั้งต้องเสนอรูปแบบและรายละเอียดการดำเนินการต่อหัวหน้าอุทยานแห่งชาติ เพื่อรายงานให้อธิบดีให้ความเห็นชอบก่อน

ข้อ ๘ เพื่อให้การบริหารจัดการในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลทรัพยากรธรรมชาติ เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อกำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการพื้นที่ดังกล่าว

ข้อ ๙ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรใดประสงค์จะให้มีการปรับปรุง การพัฒนา และการส่งเสริมอาชีพหรือคุณภาพชีวิตของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ให้ดำเนินการได้หากมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และวิถีชีวิต โดยเสนอโครงการต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายพิจารณาให้ความเห็นเพื่อขอรับอนุญาตจากอธิบดี ก่อนเข้าดำเนินการ ทั้งนี้ ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติและหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรที่ได้อนุญาตร่วมกันกำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการโครงการดังกล่าวด้วย

ข้อ ๑๐ ให้อธิบดีรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหา หรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

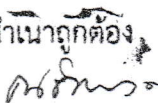
ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ. ....

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

รายชื่อร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๖๕ จำนวน ๒ ฉบับ

- ๑) ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยการกำหนดโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ภายในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ) ในท้องที่ ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... พ.ศ. .... (มาตรา ๖๕ วรรคสอง)
- ๒) ร่างระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์ และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พ.ศ. .... (มาตรา ๖๕ วรรคสี่)

สำเนาถูกต้อง

(นายณรัชพงศ์ อริยะปราชญ์กวิน)
พนักงานราชการ ตำแหน่งนิติกร

นางสาววิภา หงษ์...
นักวิชาการ

ร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๖๕ จำนวน ๒ ฉบับ

๑) ร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยการกำหนดโครงการอนุรักษ์และการใช้
ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ภายในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ) ในท้องที่ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... พ.ศ. .... (มาตรา ๖๕ วรรคสอง)

<https://shorturl.asia/gmz63>

๒) ร่างระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์
จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้
ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พ.ศ. .... (มาตรา ๖๕ วรรคสี่)

<https://shorturl.asia/dGWbn>

สำเนาถูกต้อง

(นายณรัชพงศ์ อริยะปราชญ์กวิน)
พนักงานราชการ ตำแหน่งนิติกร

สำเนาถูกต้อง

(นางสิริรัตน์ พงษ์วงศ์)
นิติกรชำนาญการ

ร่าง

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ว่าด้วยการกำหนดโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
ภายในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ)
ในท้องที่ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
พ.ศ. ....

โดยที่พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศกระทรวงเพื่อจัดทำ
โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติตามที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ
สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเสนอโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติเพื่อแก้ไขปัญหาการดำรงชีพ
ตามวิถีชุมชนหรือวิถีชีวิตดั้งเดิมที่อยู่โดยรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบ
ของคณะรัฐมนตรี จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าด้วย
การกำหนดโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนภายในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยาน
แห่งชาติ) ในท้องที่ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... พ.ศ. ....”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้” หมายความว่า ทรัพยากรธรรมชาติ
ที่สามารถเกิดขึ้นใหม่ทดแทนได้ภายในระยะเวลาหนึ่งปี

“ปกติธุระ” หมายความว่า การเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
ที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ เพื่อการดำรงชีพโดยใช้เครื่องมือ วัสดุ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ตามวิธีปกติทั่วไป
ตามวิถีชุมชนหรือวิถีชีวิตดั้งเดิม โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติ สัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ
และระบบนิเวศ

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่
มอบหมาย

ข้อ ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามประกาศนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้

หมวด ๑

เขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ข้อ ๕ พื้นที่ในอุทยานแห่งชาติที่จะนำมาจัดทำโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นพื้นที่ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้สำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ ประเภท ชนิด และจำนวนของทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ในอุทยานแห่งชาติที่ได้ประกาศกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาก่อนวันที่พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับ

(๒) เป็นพื้นที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลที่มีศักยภาพเหมาะสมและเพียงพอในการเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาตินั้นโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติสัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศ และเป็นกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาการดำรงชีพตามวิถีชุมชนหรือวิถีชีวิตดั้งเดิมที่อยู่โดยรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติดังกล่าว

(๓) ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติและคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๖ ให้บริเวณที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ) ในท้องที่ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงนี้ เป็นโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ข้อ ๗ การดำเนินโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตามประกาศนี้ ให้มีระยะเวลาดำเนินการยี่สิบปีนับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ และต้องจัดให้มีการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินโครงการทุกรอบห้าปี

หมวด ๒

คุณสมบัติของผู้ขออนุญาตและการอนุญาต

ข้อ ๘ บุคคลซึ่งจะขออนุญาต เก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนต้องอยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติหรือในพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติ

การยื่นคำขออนุญาตให้ยื่นคำขอต่อผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่ที่จัดทำโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่กำหนดไว้ในแบบคำขอ

ข้อ ๙ เมื่อได้รับคำขอและเอกสารและหลักฐานตามข้อ ๘ วรคสอง แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำขออนุญาต รวมทั้งเอกสารและหลักฐานว่าถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่ หากไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมคำขออนุญาตหรือจัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่กำหนด

ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอหรือไม่จัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ขออนุญาตไม่ประสงค์จะให้ดำเนินการต่อไป และให้เจ้าหน้าที่จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่คำขออนุญาต รวมทั้งเอกสารและหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน และผู้ขออนุญาตมีคุณสมบัติตามข้อ ๘ ให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่พิจารณาคำขออนุญาตให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาตและเอกสารและหลักฐานที่ถูกต้องและครบถ้วน ในกรณีที่จำเป็นเจ้าหน้าที่จะไปตรวจสอบพื้นที่ที่เก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ด้วยก็ได้

ในกรณีที่ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่มีคำสั่งอนุญาต ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ขออนุญาตทราบ

ในกรณีที่ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่มีคำสั่งไม่อนุญาต ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ขออนุญาตทราบพร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิคำสั่งไม่อนุญาต

การพิจารณาอนุญาตตามวรรคสอง ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติสัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นที่อยู่อาศัยหรือเป็นอาหารของสัตว์ป่า และช่วงวางไข่ของสัตว์ป่าประกอบด้วย

ข้อ ๑๑ การยื่นคำขออนุญาตให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ในระหว่างที่ยังไม่สามารถดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ให้ยื่นคำขออนุญาต ณ สำนักงานบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่ที่จัดทำโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน หรือสถานที่หรือวิธีการอื่นตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกและการลดภาระแก่ผู้ยื่นคำขอ

ข้อ ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ บุคคลที่ได้รับอนุญาตให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) เก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต ตามประเภท ชนิด และจำนวนที่ได้รับอนุญาต และเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ

(๒) เก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ด้วยตนเอง และจะให้บุคคลอื่นที่มีชื่อบุคคลในครอบครัวเก็บหาหรือใช้ประโยชน์แทนมิได้

(๓) ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ดำเนินโครงการ และโดยรอบโครงการ รวมทั้งร่วมฟื้นฟูสภาพพื้นที่ให้คงความสมบูรณ์ตามธรรมชาติ

(๔) ไม่บุกรุก แผ้วถาง หรือขยายพื้นที่เก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้เพิ่มเติมจากที่ได้รับอนุญาต

(๕) ไม่เคลื่อนย้ายหรือทำลายหลักเขตหรือเครื่องหมายแสดงแนวเขตโครงการ ในกรณีที่พบว่าหลักเขตหรือเครื่องหมายชำรุดหรือสูญหายให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ทันที

(๖) ดำเนินการตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมดูแลโครงการตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาล ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

หมวด ๓

ประเภท ชนิด และจำนวนทรัพยากรธรรมชาติที่อนุญาตให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์

ข้อ ๑๓ ในแต่ละปีให้สำนักงานบริหารพื้นที่อนุรักษ์กำหนดพื้นที่ในโครงการและจัดทำบัญชีกำหนดประเภท ชนิด และจำนวนของทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ซึ่งอนุญาตให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์ได้ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เสนอต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้อธิบดีประกาศกำหนดพื้นที่ในโครงการ ระยะเวลา และประเภท ชนิด

และจำนวนของทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ที่อนุญาตให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์
ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๔

มาตรการในการกำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตาม ควบคุมผลกระทบ
และการฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติ

ข้อ ๑๔ ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติมีอำนาจกำกับดูแล ตรวจสอบ และติดตามการเก็บหา
หรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์
และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาต
และมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับอนุญาตเก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้
ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาต

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติพบว่า ผู้ได้รับอนุญาตเก็บหาหรือใช้ประโยชน์
จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ได้รับ
อนุญาต ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติรายงานต่อผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่เพื่อพิจารณา

ในกรณีผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่เห็นว่า มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามี
การกระทำตามวรรคหนึ่งจริงให้มีคำสั่งให้เพิกถอนการอนุญาต ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกเพิกถอนการอนุญาต
ทราบพร้อมทั้งเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิคำสั่งเพิกถอนการอนุญาต

ข้อ ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการดูแลและฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติในโครงการ
อนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาของอุทยานแห่งชาติกำหนด
แนวทางและจัดทำแผนการดูแลและฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติในโครงการอนุรักษ์และการใช้
ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และกำกับดูแลการฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นไป
ตามแผนนั้น

ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติจัดทำรายงานผลการฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติ
ตามวรรคหนึ่งให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชทราบทุกสามเดือน และทบทวนแผนการดูแล
และฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติในโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

แผนการดูแลและฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติในโครงการอนุรักษ์และการใช้
ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตามวรรคหนึ่งจะต้องสอดคล้องกับนโยบายการจัดการอุทยานแห่งชาติ
และแผนการบริหารจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติแห่งนั้น และคำนึงถึงความเหมาะสมและความเพียงพอ

ของจำนวนหรือปริมาณของทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติสัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศ และความจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาการดำรงชีพตามวิถีชุมชนหรือวิถีชีวิตดั้งเดิมที่อยู่โดยรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติ

หมวด ๕

การประเมินผลการดำเนินโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาของอุทยานแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบและติดตามการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งประเมินผลการดำเนินโครงการและรายงานให้อธิบดีทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ในกรณีที่คณะกรรมการที่ปรึกษาของอุทยานแห่งชาติรายงานว่าทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลไม่เหมาะสมหรือไม่เพียงพอในการเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้อีกต่อไป หรือการเก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตอันอาจส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติสัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศ ในอุทยานแห่งชาติให้อธิบดีตรวจสอบและพิจารณาทบทวนการดำเนินโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และรายงานต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

ในกรณีที่รัฐมนตรีพิจารณาผลการประเมินของคณะกรรมการที่ปรึกษาของอุทยานแห่งชาติ และรายงานการทบทวนโครงการของอธิบดีแล้วเห็นว่าทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลไม่เหมาะสมหรือไม่เพียงพอในการเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้อีกต่อไป หรือการเก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตอันอาจส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติสัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศ ในอุทยานแห่งชาติอย่างร้ายแรง จนไม่อาจดำเนินการตามโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนต่อไปได้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้เพิกถอนโครงการหรือพักการดำเนินโครงการชั่วคราว และสั่งการให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชนำพื้นที่นั้นมาฟื้นฟูสภาพหรือดำเนินการอนุรักษ์ให้คงความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่อไป

หมวด ๖

แนวทางลดการพึ่งพิงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการอนุรักษ์
และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ข้อ ๑๘ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับตัวแทนชุมชนที่มีการเก็บหา
หรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการอนุรักษ์
และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนในการศึกษาและกำหนดแนวทางหรือจัดทำโครงการเพื่อลด
การพึ่งพิงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
และพิจารณาทบทวนแนวทางหรือโครงการดังกล่าวอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๑๙ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รายงานผลการดำเนินการ
ตามแนวทางหรือโครงการเพื่อลดการพึ่งพิงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการอนุรักษ์
และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และผลการพิจารณาทบทวนแนวทางหรือการดำเนินโครงการ
ตามข้อ ๑๘ ให้รัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรใดประสงค์จะให้มีการปรับปรุง พัฒนา
และส่งเสริมอาชีพหรือคุณภาพชีวิตของบุคคลในชุมชนที่เก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
ที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนเพื่อลด
การพึ่งพิงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในโครงการดังกล่าว ให้ดำเนินการได้หากมีความเหมาะสมสอดคล้องกับ
สภาพพื้นที่และวิถีชีวิต โดยเสนอโครงการต่อหัวหน้าอุทยานแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นเพื่อขอรับอนุญาต
จากอธิบดีก่อนเข้าดำเนินการ ทั้งนี้ ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติและหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรที่ได้อนุญาต
ร่วมกันกำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการโครงการดังกล่าวด้วย

ข้อ ๒๑ ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ ประธานหน่วยงานของรัฐหรือองค์กร ในการปรับปรุง
พัฒนา ส่งเสริมอาชีพหรือคุณภาพชีวิตของบุคคลตามโครงการเพื่อลดการพึ่งพิงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ. ....

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนที่ท้าย

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ว่าด้วยการกำหนดโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
ภายในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ)
ในท้องที่ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
พ.ศ. ....

แสดงแนวเขตโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนภายในอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยาน
แห่งชาติ) ในท้องที่ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
เนื้อที่ประมาณ ..... ไร่
มาตราส่วน .. : ....

เครื่องหมาย

- แนวเขตอุทยานแห่งชาติ .....
- แนวเขตโครงการ ผู้อำนวยการสำนักอุทยานแห่งชาติ
- ..... จังหวัด
- ..... อำเภอ .....
- หมู่บ้าน อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ร่าง

ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ว่าด้วยการเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาล
ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

พ.ศ. ....

โดยที่พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้การเก็บหาหรือการใช้
ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลของบุคคลที่ได้รับอนุญาตในเขต
พื้นที่โครงการตามประกาศกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๒ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความ
เห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๕ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๒ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยาน
แห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย
การเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาล ในเขตพื้นที่
โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พ.ศ. ....”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน” หมายความว่า โครงการ
ที่ดำเนินการตามประกาศกระทรวงว่าด้วยการกำหนดโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ
อย่างยั่งยืนภายในเขตอุทยานแห่งชาติ

“ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้” หมายความว่า ทรัพยากรธรรมชาติ
ที่สามารถเกิดขึ้นใหม่ทดแทนได้ภายในระยะเวลาหนึ่งปี

“ปกติธุระ” หมายความว่า การเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
ที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ เพื่อการดำรงชีพโดยใช้เครื่องมือ วัสดุ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ตามวิถีปกติทั่วไป
ตามวิถีชุมชนหรือวิถีชีวิตดั้งเดิม โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติ สัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ
และระบบนิเวศ

ข้อ ๔ ในแต่ละปีให้อธิบดีประกาศกำหนดพื้นที่ในโครงการ และประเภท ชนิด และจำนวนของทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ที่สามารถเก็บหาหรือใช้ประโยชน์ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๕ บุคคลใดประสงค์จะเก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่ที่จัดทำโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ข้อ ๖ บุคคลซึ่งจะขออนุญาตเก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนต้องอยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติหรือในพื้นที่โดยรอบอุทยานแห่งชาติในรัศมีไม่เกินสิบกิโลเมตรจากแนวเขตอุทยานแห่งชาติ หรือได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์แห่งท้องที่เป็นการเฉพาะราย

ข้อ ๗ ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ให้เป็นไปตามพื้นที่ และประเภท ชนิด และจำนวนที่ได้รับอนุญาต และให้สามารถดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุขได้อย่างเหมาะสมกับสภาพเขตพื้นที่นั้น

ข้อ ๘ การดำเนินการเก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้เพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข ให้ดำเนินการได้เฉพาะกรณีที่ไม่กระทบต่อสภาพพื้นที่ ระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และต้องได้รับความเห็นชอบจากบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนในเขตพื้นที่นั้น รวมทั้งต้องเสนอรูปแบบและรายละเอียดการดำเนินการต่อหัวหน้าอุทยานแห่งชาติเพื่อรายงานให้อธิบดีให้ความเห็นชอบก่อน

ข้อ ๙ เพื่อให้การบริหารจัดการในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนเกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ให้บุคคลที่ได้รับอนุญาตให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ และพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์การบริหารจัดการในเขตพื้นที่โครงการดังกล่าวร่วมกัน

ข้อ ๑๐ ให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ. ....

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

รายชื่อร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๑๒๑ จำนวน ๓ ฉบับ

๑) ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายใน
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ชื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า) พ.ศ. ....
(มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง)

๒) ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์การอยู่อาศัยหรือทำกินในโครงการอนุรักษ์
และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า พ.ศ. .... (มาตรา ๑๒๑
วรรคสอง)

๓) ร่างระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการอยู่อาศัยหรือทำกิน
ตามโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
เพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข พ.ศ. .... (มาตรา ๑๒๑ วรรคสี่)

สำเนาถูกต้อง

(นายณัฐพงศ์ อริยะปราชญ์กวีณ)
พนักงานราชการ ตำแหน่งนิติกร

สำเนาถูกต้อง

(นางสิริรัตน์ พรหมวัลย์)
นิติกรชำนาญการ

ร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๑๒๑ จำนวน ๓ ฉบับ

๑) ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ชื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า) พ.ศ. .... (มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง)

shorturl.at/cyCVZ

๒) ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์การอยู่อาศัยหรือทำกินในโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า พ.ศ. .... (มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง)

shorturl.at/etvOg

๓) ร่างระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการอยู่อาศัยหรือทำกินตามโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข พ.ศ. .... (มาตรา ๑๒๑ วรรคสี่)

shorturl.at/nHR๔๘

สำเนาถูกต้อง

(นายณัฐพงษ์ อริยะปราษฎ์กวีนิ)
พนักงานราชการ ตำแหน่งนิติกร

สำเนาถูกต้อง

(นางสิริรัตน์ พรหมวัลย์)
นิติกรชำนาญการ

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ชื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า)

พ.ศ. ....

หลักการ

กำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือ
เขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ชื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า)

เหตุผล

โดยที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้สำรวจการถือครองที่ดินของประชาชน
ที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ชื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่า
สัตว์ป่า) แล้ว ปรากฏว่ามีประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ดังกล่าวในท้องที่ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด ..... เนื้อที่ประมาณ
..... ไร่ ซึ่งมาตรา ๑๒๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒
บัญญัติให้ในกรณีที่รัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัย
หรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ดังกล่าว ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า จัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษา
ทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยมีได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอ
คณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ประกอบกับมาตรา ๑๒๑ วรรคสาม
แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการซึ่งจัดทำด้วยระบบ
ภูมิสารสนเทศหรือระบบอื่นซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตรา
พระราชกฤษฎีกานี้

ร่าง

พระราชกฤษฎีกา

กำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
(ชื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า)

พ.ศ. ....

.....
ให้ไว้ ณ วันที่ ..... พ.ศ. ....

เป็นปีที่ .. ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขต
รักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ชื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๑๒๑
วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา
พระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแล
รักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ชื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือ
เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
เป็นกำหนดเวลาสี่สิบปี

มาตรา ๓ ให้โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือ
เขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ชื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า) มีพื้นที่ตามบริเวณที่ดินในเขตรักษาพันธุ์
สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ชื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในท้องที่ตำบล

..... อำเภอ ..... จังหวัด ..... ตามแผนที่แสดงแนวเขตโครงการ
ดังกล่าวแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๔ โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ชื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ตามมาตรา ๓ ให้มีแนวไว้ในแผนที่ แสดงแนวเขตโครงการด้วย และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จัดทำรายชื่อบุคคลที่อยู่อาศัย หรือทำกินในเขตบริหารเพื่อการอนุรักษ์นั้น พร้อมด้วยจำนวนที่ดิน และแผนผังแปลงที่ดินไว้เป็นหลักฐาน โดย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการ ตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

แผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกา

กำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
(ชื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า)

พ.ศ. ....

แสดงแนวเขตโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือ
เขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ชื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า)

เนื้อที่ประมาณ ..... ไร่

มาตราส่วน .. : ....

เครื่องหมาย

_____ แนวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

_____ แนวเขตโครงการ

----- เขตบริหารเพื่อการอนุรักษ์

----- จังหวัด

----- อำเภอ

หมู่บ้าน

.....
ผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า

.....
อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์การอยู่อาศัยหรือทำกิน
ในโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

พ.ศ. ....

หลักการ

กำหนดหลักเกณฑ์การอยู่อาศัยหรือทำกินในโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒
บัญญัติให้ในกรณีที่รัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อาศัย
หรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าดังกล่าว ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า จัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษา
ทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรี
เพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ประกอบกับมาตรา ๑๒๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ
ดังกล่าวบัญญัติให้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคล
ที่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อาศัยหรือทำกินในชุมชน
ในการอนุรักษ์ พันธุ์ ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขต
พื้นที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือ
ทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ จึงจำเป็นต้องตรา
พระราชกฤษฎีกานี้

ร่าง
พระราชกฤษฎีกา
กำหนดหลักเกณฑ์การอยู่อาศัยหรือทำกิน
ในโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
พ.ศ. ....

.....
ให้ไว้ ณ วันที่ ..... พ.ศ. ....
เป็นปีที่ .. ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การอยู่อาศัยหรือทำกินในโครงการอนุรักษ์และดูแล
รักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๑๒๑
วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราช
กฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์การอยู่อาศัย
หรือทำกินในโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่า
สัตว์ป่า พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“โครงการ” หมายความว่า โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายใน
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

มาตรา ๔ บุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการต้องเป็นผู้ไม่มีที่ดินทำกิน
และได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าดังกล่าวตามที่กรมอุทยานแห่งชาติ

สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ทำการสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า นั้น ภายใต้กรอบเวลาตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

เมื่อได้ดำเนินการสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จัดทำรายชื่อบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า นั้น พร้อมด้วยจำนวนที่ดินและแผนผังแปลงที่ดินไว้เป็นหลักฐาน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ไม่เกินครบครวละ ๒๐ ไร่ โดยมีได้มีสิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ และมีระยะเวลาการบังคับใช้ครวละไม่เกินยี่สิบปี

มาตรา ๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๔ บุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการตามมาตรา ๓ ต้องเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่โครงการดังกล่าวหรือได้ครอบครองที่ดิน รวมทั้งทำประโยชน์มาโดยต่อเนื่อง และไม่มีที่ดินทำกินอื่น

(๓) ต้องเป็นผู้ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ออกจากที่ดินที่ครอบครองนั้นมาก่อน

มาตรา ๖ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จัดทำรายชื่อบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการตามมาตรา ๓ จำนวนที่ดิน และแผนผังแปลงที่ดิน รวมทั้งแผนที่แสดงขอบเขตการบริหารเพื่อการอนุรักษ์ไว้เป็นหลักฐาน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗ บุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการตามมาตรา ๓ มีหน้าที่ในการอนุรักษ์ ป่าพันธุ์ ป้องกันและดูแลรักษาธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่โครงการและโดยรอบโครงการ รวมทั้งร่วมฟื้นฟูสภาพพื้นที่ให้คงความสมบูรณ์ตามธรรมชาติ ร่วมกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

และคณะกรรมการที่ปรึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือคณะกรรมการที่ปรึกษาเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

เพื่อจัดทำแนวทางและหลักเกณฑ์การบริหารจัดการพื้นที่ร่วมกัน

(๒) ทำการเกษตรในลักษณะเกษตรแบบผสมผสาน โดยมีการปลูกไม้ยืนต้นประจำถิ่นเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศในพื้นที่อยู่อาศัยหรือทำกินนั้นในรูปแบบวนเกษตร

มาตรา ๘ ให้บุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการตามมาตรา ๓ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน ดังต่อไปนี้

(๑) ครอบครองและใช้ประโยชน์ด้วยตนเอง ทั้งนี้ จะให้บุคคลอื่นที่มีใช้บุคคลในครอบครัวเช่าครอบครองและทำประโยชน์แทนมิได้ และต้องไม่ละทิ้งการทำประโยชน์หรือไม่อยู่อาศัยติดต่อกันเกินหนึ่งปี โดยไม่มีเหตุอันควร

(๒) กรณีการจัดที่ดินในลักษณะแปลงรวมของชุมชน ให้บุคคลดังกล่าวใช้ประโยชน์โดยการบริหารจัดการของราษฎรในชุมชน ทั้งนี้ ตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการอยู่อาศัยหรือทำกิน ตามโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข

(๓) ห้ามซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ให้ยืม โอนสิทธิการครอบครองให้บุคคลอื่น เว้นแต่เป็นการครอบครองโดยการตกทอดแก่ทายาททางมรดกตามกฎหมาย

(๔) ห้ามบุกรุก แผ้วถาง ขยายพื้นที่เพิ่มเติม และสอดส่องมิให้มีการบุกรุก ยึดถือ หรือครอบครองพื้นที่ในบริเวณติดต่อใกล้เคียง และต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยเร็วเมื่อพบเห็นการกระทำดังกล่าว

(๕) ห้ามเคลื่อนย้าย หรือทำลายหลักเขต ป้ายแนวเขต หรือเครื่องหมายแสดงแนวเขตโครงการในกรณีป้ายแนวเขต หรือเครื่องหมายแสดงแนวเขตชำรุดหรือสูญหาย ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยเร็ว

(๖) ดำเนินการตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการอยู่อาศัยหรือทำกินตามโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข

มาตรา ๙ ในกรณีที่บุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการตามมาตรา ๓ ถึงแก่ความตาย หากทายาทของบุคคลดังกล่าวประสงค์จะอยู่อาศัยหรือทำกินในที่ดินนั้นต่อไป ให้อยู่อาศัยหรือทำกินได้เพียงเท่าระยะเวลาที่เหลืออยู่ของโครงการ

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่บุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการตามมาตรา ๓ ไม่ประสงค์จะอยู่อาศัยหรือทำกินต่อไป หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่ออธิบดีเพื่อพิจารณา

หากอธิบดีเห็นว่าไม่อาจให้บุคคลตามวรรคหนึ่งอยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการต่อไปได้ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า เพิกถอนรายชื่อบุคคลนั้น และแจ้งให้ทราบ เป็นหนังสือ พร้อมทั้งปิดประกาศ ณ ที่ทำการผู้นำชุมชน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ที่ทำการกำนัน และที่ทำการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชกฤษฎีกานี้ และให้นำที่ดินนั้นมาฟื้นฟูสภาพหรือดำเนินการด้านการอนุรักษ์ให้คงความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่อไป

มาตรา ๑๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการ
ตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

ร่าง

ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ว่าด้วยการอยู่อาศัยหรือทำกินตามโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข

พ.ศ. ....

โดยที่มาตรา ๑๒๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งสัตว์ป่า ไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพ อย่างเป็นปกติสุข และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าว จึงจำเป็นต้องออกระเบียบนี้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการอยู่อาศัยหรือทำกินตามโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข พ.ศ. ....”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ” หมายความว่า โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

“หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีให้ปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

ข้อ ๔ ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำ ด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วย ประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งสัตว์ป่า ไม้ ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ และบุคคลที่อยู่อาศัย หรือทำกินนั้นได้แจ้งต่อหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และร่วมกับพนักงาน เจ้าหน้าที่ในการดำเนินการให้ที่ดินกลับคืนสู่สภาพเดิม หรือดำเนินการเพื่อฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ อันเป็นผลมาจากการกระทำของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือ ทำกินดังกล่าว บุคคลนั้นไม่ต้องรับโทษตามมาตรา ๑๒๑

ข้อ ๕ การดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ ให้หมายความรวมถึงกรณีดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) การอยู่อาศัยหรือทำกินภายในขอบเขตแปลงที่ดินที่ได้อยู่อาศัยหรือทำกิน

(๒) การซ่อมแซมหรือปลูกสร้างที่อยู่อาศัยแทนของเดิมที่สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อม ทางธรรมชาติในพื้นที่

(๓) การเลี้ยงสัตว์ที่มีใช้สัตว์ป่า และนำเคลื่อนย้ายสัตว์เลี้ยงออกนอกเขตพื้นที่โครงการ อนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในเขตพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งได้ปฏิบัติตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาตและการอนุญาตล่าสัตว์ป่า เก็บ หรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือล่อหรือนำสัตว์ป่าออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ

(๔) การดำเนินการตามมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำหรือมาตรการคุ้มครองพื้นที่ โดยให้ สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๒ หรือบริเวณที่มีทิวทัศน์สวยงาม หรือเป็นแหล่ง ที่อยู่อาศัยของพันธุ์พืชและสัตว์ป่าหายากใกล้สูญพันธุ์

ให้หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่ากำกับดูแลบุคคลที่อยู่อาศัย หรือทำกินภายในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ให้สามารถดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ ตามวรรคหนึ่ง ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพเขตพื้นที่ดังกล่าว

ข้อ ๖ กรณีการตัดไม้ยืนต้นที่เป็นไม้เกษตรหรือไม้ใช้สอยยืนต้นที่ปลูกขึ้นเอง เพื่อการดำรง ชีพอย่างเป็นปกติธุระ ให้บุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินภายในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ แจ้งต่อหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเพื่อตรวจสอบ และให้ทำการตัดไม้นั้นได้

ตามระบบเลือกตั้ง หรือระบบอื่นที่ต้องไม่กระทบต่อระบบนิเวศโดยรวมของเขตพื้นที่โครงการดังกล่าว
ทั้งนี้ ภายใต้การกำกับดูแลของหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

ข้อ ๗ การดำเนินการเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระนอกจากที่กำหนดในข้อ ๕
และข้อ ๖ ให้ดำเนินการได้เฉพาะกรณีที่ไม่กระทบต่อสภาพพื้นที่ ระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ
และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลทรัพยากรธรรมชาติ และต้อง
ได้รับความเห็นชอบจากบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนในเขตพื้นที่นั้น รวมทั้งต้องเสนอรูปแบบและ
รายละเอียดการดำเนินการต่อหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อรายงานให้อธิบดีให้ความ
เห็นชอบก่อน

ข้อ ๘ เพื่อให้การบริหารจัดการในเขตพื้นที่โครงการอนุรักษ์และดูแลทรัพยากรธรรมชาติ
เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ให้บุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนในเขตพื้นที่นั้น ร่วมกับพนักงาน
เจ้าหน้าที่เพื่อกำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการพื้นที่ดังกล่าว

ข้อ ๙ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรใดประสงค์จะให้มีการปรับปรุง การพัฒนา
และการส่งเสริมอาชีพหรือคุณภาพชีวิตของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายในเขตพื้นที่โครงการ
อนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ให้ดำเนินการได้หากมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และ
วิถีชีวิต โดยเสนอโครงการต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายพิจารณาให้ความเห็นเพื่อขอรับอนุญาตจากอธิบดี
ก่อนเข้าดำเนินการ ทั้งนี้ ให้หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าและหน่วยงานของรัฐ
หรือองค์กรที่ได้อนุญาตร่วมกันกำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการโครงการดังกล่าวด้วย

ข้อ ๑๐ ให้อธิบดีรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหา
หรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ. ....

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช